

СВЕТО ПРИЧАСТИЕ – ИСТОРИЧЕСКА И ЕСХАТО- ЛОГИЧНА РЕАЛНОСТ

От казаното по-горе следва, че Светото Причастие не е „ритуално консумиране на храна и напитки“ (както за първи път в историята са решили да се изразят високопоставени *длъжностни лица* на управляващия режим в Черна гора), а „най-светото нещо, което приемаме“, както пише светият, боговдъхновен и изтъкнат евхаристичен богослов авва Юстин Попович. Не може да бъде друго, защото първата Евхаристия е отслужена и първото Причастие е дадено на присъстващите (в конкретния случай на Неговите апостоли) от самия вечен Основател и Първосвещеник на Църквата, Богочовекът Иисус Христос. Ето историческото свидетелство за това: „И когато ядяха, Иисус взе хляба и, като благослови, преломи го и, раздавайки на учениците, каза: вземете, яжте: това е Моето тяло. И като взе чашата и благодари, даде им и рече: пийте от нея всички; защото това е Моята кръв на новия завет, която за мнозина се пролива за опрощаване на грехове.“ (Мат. 26:26-28; срв. Марк 14:22-24; Лука 22:19-20 и 1 Кор. 11:23-26). Своеобразен и напълно уместен коментар върху това свидетелство дава светият апостол Павел под формата на два риторични въпроса, които сами по себе си са и утвърдителен отговор: „Чашата на благословието, която благославяме, не е ли общение с кръвта Христова? Хлябът, който ломим, не е ли общение с тялото Христово?“ (1 Кор. 10:16). От онази първа Света Евхаристия и първото Свето Причастие на Тайната вечеря на Христос до днес – а така ще бъде до края на историята и в живота на „бъдещия век“ – се

отслужва Светата Литургия и в нея християните се причастяват с Тялото и Кръвта Христови, с уговорката, че в бъдещия „ден, който никога не залязва“ на Царството Божие те ще се причастяват още по-интимно, още по-пълноценно, както ни уверява една от литургичните благодарствени молитви след Светото Причастие. Ако Църквата престане да служи Литургията, чийто смисъл и кулминация е Светото Причастие, тя ще престане да съществува, а това е абсолютно невъзможно.

Появиха се обаче „неоправославни“, „либерални“, „модерни“ богослови – богослови са, доколкото се занимават с въпроса за Бога, но не са особено православни, а в крайни случаи са протестанти от православен произход, които оспорват учението на Свети Игнатий Богоносец за Светото Причастие като Лек за безсмъртие и защитават тезата, че Светото Причастие не е „лекарство за временно изцеление“ *тук и сега*, а преди всичко (или независимо от всичко?), „Залог за възкресение и окончателно пълно изцеление“, на което ни учи или, може би, ни *поучава* един протоерей от „Херцеговина на Свети Сава“, несъмнено *cum permissu superiorum* (с разрешението на своите началници). Според него не бива да очакваме Причастието да бъде „като някакъв вид лекарство за телесните ни болести, защото, преди всичко, то не е това!“ И по-нататък: „То не е никакъв лек, в смисъл, че да лекува нашите болести“. Лечебната сила на Причастието е, според този автор и други „неоправославни“ автори, фикция в реален *исторически* контекст и представлява само израз на нашата надежда за неговата бъдеща *есхатологична* лечебна сила, тъй като то е „залог“ и „начало“ на бъдещия живот. Тук всъщност се защитава тезата за несъществуването на връзка между историята и есхатологията. Отсъства опитът и учението на

Църквата за есхатологичния характер на историята, според който епохата на земния живот на Христос представлява „последните дни“, и за взаимопроникването на историята и есхатологията *още тук и сега*, така че един и същ Христос вече е *дошъл*, *идва* във всеки момент и *ще дойде* в бъдеще, а ние Му се молим: „Ела, Господи Иисусе!“ (Маран ата: Откр. 22:20). Забравя се, че Христос е Господ и Вседържител, „Който е, Който е бил и Който иде“ (Откр. 1:8). С радост приемайки предпоставката, че Причастието не е обикновено „лекарство на този свят“ и особено не е „амулет“ и магическо средство, ние се присъединяваме към въпросите на свещеника: „Какво е Причастие? Защо казваме, че Причастието е *за здраве на душата и тялото*?“ Дали става дума само за „окончателно пълно изцеление“ в бъдещото Царство, без връзка с нашия конкретен, земен живот и опит? Защото той твърди точно това: „... Когато имаме някакво заболяване, бърбечно, стомашно или каквото и да е друго, когато се причастяваме, то не се излекува...“

В отговор на въпросите и теориите на „неоправославното“, наречено още „научно“ богословие, нека използваме самите литургични текстове на нашата Църква, защото те, като *lex orandi* (закон на молитвата), са най-автентичният израз на преживяването, което наричаме *lex credendi* (закон на вярата). Първо, бихме искали да зададем няколко въпроса, на които бихме се радвали да чуем отговора на вярата, а не на безблагодатния разум:

- Христос, който е излекувал толкова много болни хора, изцелявал ли е по реален, исторически проверим начин, или по привиден, само есхатологически убедителен начин?

- Апостолите Му лекували ли са хора като Него или

не?

- Дали светите Божии угодници, от най-древни до най-нови времена, са лекували хора като Него или не?

- Днешните Божии угодници, известни и неизвестни, лекуват ли хора като Него, или това е просто „разказ“ от остарелите „Жития на светците“?

- Как да разбираме Христовото обещание, че всеки, който вярва в Него, ще върши делата, които Той върши, и дори „по-големи от тях“? (Йоан 14:12). Или Неговото обещание, че християните „на болни ще възложат ръце, и те ще бъдат здрави“? (Марк 16:18). Или Неговото обещание, че християните „ако изпият нещо смъртоносно, няма да им навреди“? (Марк 16:18). Между другото, как може Кръвта Христова в причастието да навреди на някого? Не е ли смъртоносна? Или е, както ни учи самият Христос, животносна и животворяща, по-силна от всички вируси, бактерии и зарази?

- Какво означават „дарби за лекуване“ чрез силата на Светия Дух, за които говори Свети апостол Павел? (1 Кор. 12:9).